

Message for World Theatre Day 2019

27 March 2019

Estonian translation

Teatripäeva läkitus 2019

Carlos Celdrán, Kuuba Carlos Celdrán

Lavastaja, näitekirjanik, teatriõppejõud

Kui mina teatrile ärkasin, olid minu õpetajad juba seal. Nad olid oma teatrimajad ja oma poeetilised vaated rajanud oma isikliku elu varemetele. Paljud nimed on tundmata või meenuvad meile harva – nad töötasid vaikselt oma tagasihoidlikes proovisaalides ja täiskiilutud teatrimajades. Pärast aastatepikkust tööd ja harukordseid saavutusi lahkusid nad aja jooksul neist paigust ja kadusid. Kui ma sain aru, et minu saatuseks on astuda nende jälgedes, taipasin ühtlasi, et ma olin saanud neilt päranduseks põneva ja ainulaadse traditsiooni elada olevikus, ainsaks väljavaateks tabada kordumatute hetkede tõde; kohtuda teise inimesega teatrisaali hämaruses, kaitseks vaid täpne žest ja paljastav sõna.

Minu teater sünnib kohtumishetkedest vaatajatega, kes tulevad meie saalidesse õhtu õhtu järel linna kõige erinevamatest paikadest, et koos meiega jagada neid mõnda tundi, neid mõningaid minuteid. Ma ehitan oma elu neile ainukordsetele hetkedele, kus ma lakkan olemast mina ise ega ela läbi iseenda kannatusi, ja sünnin uuesti, mõistes teatrikutsumuse mõtet – kogeda üürikeste hetkede puhast tõde, kui me teame, et see, mida me prožektorite valgel ütleme ja teeme, on ehtne ja peegeldab meie kõige sügavamad, kõige isiklikumat osa. Minu ja minu näitlejate päris kodu on kootud neist hetkedest, kus me võtame endalt maskid, jätame retoorika, ei karda olla need, kes me oleme, ja ühendame pimeduses käed.

Teatri traditsioon on horisontaalne. Keegi ei saa väita, et mingis linnas, mingis privilegeeritud majas eksisteerib teatri keskpunkt. Teater, nagu mina seda mõistan, levib mööda nähtamatuid geograafilisi vöötmeid, milles segunevad nende inimeste elud, kes teatrit teevad. Teatrikunst on ühendav žest. Iga meister viib endaga hauda kaasa oma ainulised puhtuse ja ilu hetked; kõik meistrid kaovad ühtemoodi, ilma transtsendentaalse kaitseta.

Teatrikunsti õpetajad teavad seda, ei mingit muud tänulikkuse vormi väljaspool seda, mis on ainsana kindel ja mis on meie töö lähtekoht: luua tõe, tõlgenduste paljususe, jõu ja vabaduse hetki keset maailma kõikuvat haprust. Midagi ei jää järele peale videosalvestuste ja fotode, mis suudavad tabada vaid loomingu kahvatut kaja. Sest see, mis jääb neist salvestustest alati vajaka, on publiku vaikiv vastus, kes vahetult mõistab, et seda siin ja praegu toimuvat ei saa tõlkida ega kogeda väljaspool seda hetke ennast, et koos tunnetatud tõe on elukogemus, korra isegi puhtam kui elu ise.

Kui ma mõistsin, et teater on iseenesest üks maa, suurem territoorium, mis hõlmab kogu maailma, sündis minus otsus, mis oli ühtlasi vabanemine: sa ei pea sealt, kus sa oled, kuhugi kaugemale minema, sul ei ole vaja kuhugi kolida. Publik on seal, kus sa oled. Kolleegid, keda sa vajad, on seal, su kõrval. Seal, su kodu ukse taga on igapäeva käsitamatu reaalsus oma raskustega. Püsi paigal ja tööta, et võtta ette pikim rännak, korrata Odüsseuse teekonda, argonautide reisi. Ole liikumatu rändaja, kes väsimatult kiirendab kulgu ja sõelub sõkaldest välja maailma tihedust. Sinu rännaku siht on hetk, silmapilk, kohtumine omataolistega. Sinu rännak on teekond nendeni, nende emotsioonideni, nende mälestusteni, mida sa äratad ja kogud. Sinu reis on peadpööriv, keegi ei saa mõõta selle ulatust ega seda ohjeldada. Keegi ei mõista ka selle täielikku määra, see on teekond sinu inimeste kujutusmaailma; seeme, mille sa külvad kõige kaugemale põllule – oma vaatajate kodanikuteadvusse, nende eetilisse ja inimlikku ilma. Ja seepärast ma jään paigale, jätkuvalt oma koju, omade keskele, töötan vankumatult päeval ja ööl, sest ma tean kiiruse saladust.

Tõlkinud / Translated by: Anu Lamp